

Alþingi
Efnahags- og skattanefnd
Austurstræti 8 - 10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 11. mars 2009

Efni: Frumvarp til laga um breyting á lögum um bókhald og ársreikninga. 136. löggjafarþing. Mál 244 og 245.

Samtök atvinnulífsins (SA) og Samtök fjármálafyrirtækja (SFF) hafa fengið til umsagnar ofangreind frumvörp og þakka Alþingi fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um þau. Samtökin skila hér sameiginlegri umsögn.

Í núgildandi 8. gr. ársreikningalaga nr. 3/2006 er að finna ákvæði um heimild til færslu bókhalds og samningar ársreiknings í erlendum gjaldeyri. Segir þar að félög sem uppfylla **eitt eða fleiri** eftirtalinna skilyrða geti sótt um slíka heimild:

- 1. Félög sem eru með meginstarfsemi sína erlendis eða eru hluti erlendra samstæðu þar sem starfrækslugjaldmiðill er annar en íslensk króna.*
- 2. Félög sem eiga erlend dótturfélög eða hlutdeild í erlendum félögum og meginviðskipti eru við þessi félög.*
- 3. Félög sem hafa meginstarfsemi sína hér á landi en eru með verulegan hluta tekna sinna frá erlendum aðilum í öðrum gjaldmiðli en íslenskum krónum, enda teljist hann vera starfrækslugjaldmiðill samkvæmt settri reikningsskilareglu.*
- 4. Félög sem hafa verulegan hluta fjárfestinga sinna í erlendum fjárfestingarvörum og skuldir þeim tengdar í erlendum gjaldmiðlum, enda fari þau fram úr þeim stærðarmörkum sem tilgreind eru í 2. tölul. 1. mgr. 1. gr.*

Með frumvarpinu er 8. gr. laganna breytt á þann hátt að einungis er hægt að fá heimild til færslu bókhalds og samningar ársreiknings í erlendum gjaldmiðli teljist hann vera starfrækslugjaldmiðill félagsins.

Í athugasemdum frumvarpsins segir um þetta ákvæði að ekki sé um að ræða efnisbreytingu á ákvæðinu en í ljósi reynslu sem komin sé á veitingu þessarar heimildar sé lagt til að ákvæðið verði gert skýrara. Þá segir að í staðinn fyrir upptalningu á þeim skilyrðum sem félag þarf að uppfylla til að fá heimild til samningu ársreikninga í erlendum gjaldmiðli komi í staðinn nánari skilgreining á starfrækslugjaldmiðli í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðalinn nr. 21, um áhrif gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla. Ekki er hægt að fallast á þessa ályktun frumvarpshöfundar.

Með þessari breytingu á frumvarpinu er fallið frá því að miða við að eitt af fjórum skilyrðum sem talin eru upp í ákvæðinu sé nægjanlegt og mun þess í stað eingöngu vera farið eftir því hver sé starfrækslugjaldmiðill félagsins. Mun þessi breyting hafa sérstaklega mikil óhagræði í för með sér fyrir íslensk félög sem eru hluti af

alþjóðlegum félagasamstæðum og hafa hingað til uppfyllt fyrsta skilyrðið sem talið er upp í 8. gr. laganna, þ.e.a.s. að þau eru hluti erlendra samstæðu þar sem starfrækslugjaldmiðill er annar en íslensk króna. Slík félög eru oftast með allt bókhald sitt í erlendri mynt auk þess sem ársreikningur samstæðunnar er í erlendri mynt. Verði sú breyting sem frumvarpið leggur til að þessu leyti lögfest munu íslensk dótturfélög erlendra móðurfélaga verða að semja ársreikning sinn í íslenskum krónum ef íslenska félagið uppfyllir ekki það skilyrði um að starfrækslugjaldmiðill þess telst vera erlendur gjaldmiðill og hefur slíkt umtalsvert óhagræði í för með sér fyrir slík félög.

Í 1. mgr. 7. gr. frumvarps til laga um breytingu á lögum um bókhald, nr. 145/1994, má finna óljóst orðalag þar sem orðið „sínar“ getur bæði staðið fyrir „félögin“ eða „þeir“ (sem semja ársreikninga). Við leggjum til að í stað orðsins „sínar“ standi „félagsins“ til að taka af allan vafa um merkingu 1. mgr. þannig að 1. mgr. verði, „...í samræmi við lög eða samþykktir félagsins skulu hafa þá reynslu í bókhaldi...“.

Í 11. gr. frumvarpsins er lögð til sú breyting að 3. mgr. orðist eftirleiðis á eftirfarandi hátt: „Félög sem ekki leggja hömlur á viðskipti með eignarhluta falla ekki undir 1. mgr.“ Þetta þýðir að félög sem ekki leggja hömlur á viðskipti með eignarhluta er ávallt skylt að kjósa endurskoðanda, jafnvel þótt þau séu undir stærðarviðmiðunum greinarinnar. Telja samtökin það ekki eiga að skipta máli varðandi skyldu til að kjósa sér endurskoðanda hvort hluthafar félagsins hafi valið að setja ákvæði um forkaupsrétt eða samþykki stjórnar við sölu hluta úr félaginu, enda um óskyld atriði að ræða. Slík breyting hefði að sama skapi þau áhrif að eingöngu væri farið eftir stærð félags hvort það væri undir þeirri skyldu að setja sér starfskjarastefnu skv. 79. gr. a hlutafélagalaga (og samsvarandi grein ehfl.) Í þeirri lagagrein er kveðið á um að félagsstjórn í félagi sem ber skylda til að kjósa sér endurskoðanda skv. ársreikningalögum skuli setja félaginu starfskjarastefnu. Sú skrátna staða getur því komið upp að lítið einkahlutafélag, jafnvel eins manns sem ekki er með ákvæði um forkaupsrétt í samþykktum sínum þurfi að kjósa sér endurskoðanda og setja sér sérstaka starfskjarastefnu.

Samtökin vilja benda á að meðal tillagna um aðgerðir til að bæta rekstrarumhverfi fyrirtækja, sbr. áttunda tölulið í yfirlýsingu ríkisstjórnarnarinnar dags. 2. desember 2008, var að greiða fyrir heimildum fyrirtækja til þess að færa bókhald og ársreikninga í erlendum gjaldmiðli. Vilji löggjafans kom einnig skýrt fram í nefndarálit meirihluta efnahags- og skattanefndar um frumvarp um breytingar á lögum um ársreikninga dags. 16. desember 2008, þar sem þar sem tekið var fram að ekki eigi að túlka umrædda lagagrein (8. gr.) þrengra en alþjóðlegir reikningsskilastaðlar gefa tilefni til. Með lögum nr. 162/2008 til breytinga á ársreikningalögum sem samþykkt voru þann 18. desember 2008 var 9. gr. laganna rýmkuð til bráðabirgða á þann hátt að hægt væri að sækja um heimild til að færa bókhald og ársreikning í erlendum gjaldmiðli vegna reikningsáranna 2008 og 2009.

Samkvæmt gildistökuákvæði breytingalaganna á ársreikningalögum er gert ráð fyrir að þau öðlist gildi 1. janúar 2008. Að mati samtakanna ber að forðast slíka afturvirkni í lagasetningu og þá sérstaklega með vísan til þeirrar breytingar sem frumvarpið leggur til hvað varðar heimild til að hafa ársreikning í erlendum gjaldmiðli og

bráðabirgðaákvæðið sem minnst var á hér að ofan. Eðlilegra er að gildistaka laganna væri frá og með 1. janúar 2010.

Að öðru leyti en ofan greinir hafa samtökin ekki athugasemdir við lagafrumvarpið en sérstaklega ber að fagna því að með lögunum er fallið frá endurskoðunarskyldu minni félaga og gerður meiri greinarmunur á störfum og stöðu endurskoðanda og skoðunarmanns. Er það í samræmi við heimild í fjórðu tilskipun Evrópusambandsins um ársreikninga félaga með takmarkaðri ábyrgð. Hefur vinna endurskoðenda fyrir eins manns einkahlutafélög ekki falið í sér eiginlega endurskoðun í skilningi laga en þrátt fyrir það hafa slík félög þurft að kaupa sér slíka þjónustu með tilheyrandi kostnaði.

Virðingarfyllst,
f.h. Samtaka atvinnulífsins

Guðrún Björk Bjarnadóttir hdl.

f.h. Samtaka Fjármálafyrirtækja

Daði Sverrisson, hagfræðingur